

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhöz kérvén:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

M megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szeptember 30.

Bécsi pirosító!

Buchinger Manó és hitsorsosai ismét Bécsben jártak pirosítóért. Nem elég vörös már a lobogójuk, a szomszédból kell hozzá kölcsön kérni festéket.

Mi is történt Bécsben?

»Birodalmi« kongresszust tartottak az osztrák szociáldemokraták s erre meghívták a magyarokat is. Már maga a meghívás ténye: impertinencia. Az osztrák birodalmi kongresszuson semmi helyük a magyaroknak. Buchinger uréknak azonban ez nem fájt; az igaz, hogy a magyaroknak semmi helyük egy osztrák birodalmi kongresszuson, de hát ki mondta azt, hogy Buchingerék magyarok?

A további impertinencia tehát csak abban rejlik, hogy Buchinger és hitsorsosai, mint a magyarok képviselői szerepeltek, magyaroknak tolták fel magukat. Már bocsánat, ilyen képviselőket még a bécsi szociáldemokratákhoz sem küld Magyarországra.

Ódatelepedtek tehát Buchingerék az elnöki asztalhoz s ott szerepeltek az új magyarok egy sorban az ujcsehekkel, újszlovénekkal, no meg a tótokkal, oláhokkal, bosnyákokkal, németekkel, horvátok-

kal. A hirhadt chlopyi hadiparancs szellemében összegyűltek a néptörzsek az egységes birodalom, a Gross—Österreich égisze alatt. Gyalázták a magyart — Buchingerék segítettek. Éltették a Nagy-Ausztriát — Buchingerék asszisztáltak. Végül pedig bejelentette Buchinger, hogy ha Magyarország nem hajlik a szociáldemokrata járomba, akkor el fog pusztulni. Vagyis ők elpusztítják az országot.

No már ez olyan tapsvihart aratott, a milyennel Bécsben legfeljebb Haynaut fogadták 1849-ben. Ilyen »magyarok« kellenek nekik, akkor hamarosan elintéznék minden közös ügyet.

Fordítsunk most vissza egy eszten-dőt a történelem lapjain. Mikor a koalíció megfelelő ellenértékekkel szemben kénytelen-kelletlen belement a kvóta fel-emelésébe, Buchingerék sajtója mennydörgött, villámlott és káromkodott a »hazaárulás« a Bécsbe-járás miatt. Hol maradnak azok a mennydörgő cikkirők most, mikor Buchingerék Bécsben egyenesen szövetséget ajánltek Magyarországra tönkretételére? Lapítottak, mint a kis pincsik. Sőt kivonultak a nyugati pályaudvarhoz és tüntetéssel, riadó éljenzéssel fogadták a Bécsből hazajöttöket. Ugy üdvözölték őket, mint diadalmas hadve-

zéreket, nem pedig közönséges árulókat szokás.

Képzeld el, hogy Jaurés elmegy Berlinbe, ott kijelenti, hogy a franciák barbárok, hogy jöjjenek csak a poroszok ismét francia földre, pusztítsák el a francia szociálisták segítségével Franciaországot. Képzeld el, hogy Bebel erre szívére öleli Jaurést, kijelenti, hogy Nagy-Németország elnyelte a francia tartományt, üdvözli a Franciaországgal kiegyesített német birodalom szociálista kongresszusát, ehhez Jaurés tapsol, aztán felül a párisi gyorsvonatra s hazamegy abban a reményben, hogy őt diadalkapuvál fogadják. Bizonyos, hogy az első határállomás megismertetik a lámpavassal.

Nálunk pedig diadalmenet várta Buchingert és hitsorsosait. Hadd lássák, hogy megbecsülik a budapesti szociálistát a magyar nemzet meggyalázóit, a magyarság romlására esküvőket!

És ezek az alakok követelnek általános, egyenlő, titkos, meg mit tudom én, miféle szavazati jogot! Ezek akarnak képviselők lenni, hogy az immunitás védelme alatt meg is valósítsák szándékukat: Magyarország elpusztítását! Elégge megmutatták eddig, mire képesek a parlamenten kívül; most már sejtethető, mit fognak tenni odabent. Tessék hát úgy csinálni a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ablakomban.

I.

Falusi szokásaim vannak, korán kelek, még a hat órai Angelusz előtt. Dolgozni pompás ilyenkor, különösen most a forró napokon. Az utca csöndes még és egész elhagyta ott. Csak egy-egy munkást látni a gyalogjárókon, amint a műhely felé igyekeznek. Legelőször a tejkereskedők huzzák föl a zörgő redőnyöket. Az emeleteken még minden alszik; a nyílsebese suhanó fecskék, meg én, amint ablakomban könyökölök, mi vagyunk az egyetlen élők, akiket a reggel üdesége gyönyörködött s akik vidáman nézzük a napot, hogy emelkedik föl-felé rózsaszínű felhői között, a szomszédos templom harangzugásától kísérve.

Tegnapelőtt észrevettem, hogy nem én vagyok az utca ébredésének egyedüli szemlélője. Velem szemben, az utca tulsó oldalán egy diák fogadó van; butorozott szobákat lehet benne kapni pár napra is, ebben a házban, ugyanazon az emeleten, mint az én lakásom, s ép szemben az ablakommal tárva-nyitva volt egy ablak és leeresztett függönyöm nyílásain

keresztül kényelmesen szemügyre vehettem a szoba gazdájának izgatott jövésmenését. Ennek a háznak lakói nem korán kelők és én — kockáztatva azt, hogy indiszkréciót követek el, — kíváncsian figyeltem az utasnő mozdulatait; mert nő volt, aki az Angelusz előtt fölkel. Husz-huszonkét éves lehetett, nyáriasan volt öltözve világos bluzban és nyári színű szoknyában; azzal foglalkozott, hogy egy igen egyszerű fekete ruhát nagy gondnal és gyöngéden kifelégetett. Az ablak mellett állott, lábát föltette egy székre és fejét a térdére terített ruha fölé hajtotta és én kedvemre nézegethettem oldalról az arcát. Kellemes arcú lány volt; csinosnak ugyan nem lehetett mondani, de az arca őszinte és érdekes volt; kicsit sápadt, nagy szemű; domboru, értelmes homlokát gesztenyebarna haj takarta. Határozottan látszott, de éppen nem szemtelennek; egyszerre összerezgett, bizonyosan azt hitte, hogy az ajtaján kopogtak s megijedve, hogy meglephetnék reggeli toalettjében, igazán ijedt mozdulattal lépett előre.

Amint elvégezte a tisztogatást, egy percre elhagyta az ablakot és mikor ismét előtűnt, már rajta volt a szerény fekete ruha. Láttam, hogy elővesz egy jegyzettartót s belétesz egy új szögmerőt, meg egy vonalzót. Pár perc

mulva kilépett a szálló kapuján, — egyszerű fekete kalapot viselt és a jegyzettartó a hóna alatt volt s elindult a körút felé. Kitaláltam; a koránkelő fiatal leány tanítónő volt valahol Páris vidékén és most vizsgáznai jött, vagy valami versenyre a Városi Szállóba.

II.

És eszembe jutott az a csupa fiatal lányokból álló csoport, melyet mindennap megfigyeltem a rue de Tuileries n, annak a komor épületnek a kapuja előtt, amely állandóan feleletek és vizsgálatok színhelye volt. Főlelevedtek előttem azok az aggodalmas, szorongó arcok, a tizenégy-husz éves lányok, tintás ujjai és tudományos adatokkal teletömött, elgyötört agyuk. Közülök sokan csak azért jönnek ide, hogy eleget tegyenek ennek a divatnak, — ők a tehetősek, a szerencsések, mások azért, hogy szert tehessenek arra az oklevélre, melylyel aztán becsületes, bár sovány kenyeret szerezhetnek. Az én szállóbeli tanítónőm bizonyosan ebbe a második kategóriába tartozott. És mély sajnálkozás fogott el ezek iránt a szegény lányok iránt, a ki naphosszat be vannak zárva a fülledt levegőjű termekbe és oda vannak szögezve tételeik elé, valami történelmi, vagy természetrajzi tételen töprengve; elgon-

S a j á t készítményü
 menyasszonyi kelen-
 gyék. Női férfi és gyer-
 mek fehérneműek. -



Menyasszonyi kelengyék

Grünvald és Vahl

Budapest, Nagyvárad, Bécs.

Rákóczi-ut 5 szám. Telefon 193 szám.



S a j á t készítményü
 menyasszonyi kelen-
 gyék, Blousok,
 Jouponok, pongyolák.

választói reformot, hogy közülök minél többen képviselők lehessenek!

Egyenesen az örültek házába kellene zárni azt a magyar államférfit, a ki ennek a biztatásnak felülne.

Szerencsére nem olyan komoly a dolog. Buchinger és hitsorsosai is tudják, mit csinálnak. Tudják, hogy itthon jól ismerik őket s nem ijednek meg tőlük. Akár Budapesten, akár Bécsben bujnak oroszlán bürbe, a hangjuk rögtön árulójuk lesz. Ismeri őket a munkásság is. Egyre gyengébb a pártjuk, már csak mesterségesen tudják összetartani. Nincs sztrájk, tehát nincs sztrájkassza sem, a jövedelem is megcsappant. Szóval pang az üzlet, gyalázatosan pang. Nincs gseft. Hát ábrándultak a szomszédba, talán ott akad valami. Ott egy új cég, a Gross-Österreich, beállanak ahhoz liferánsnak. Nem lehet tudni, hátha jól fizet az új firma? Szállítanak majd Magyarországból szemetet.

Buchingerék megmutatták a világ előtt, hogy ha kell, bemázolják ők a vörös zászlót sárgafeketére is, lesznek újmagyarokból nagysztrákok, szociálistákból burg lakások s a hogy a Kohnok Kuniakká vedlettek, átvedlenek Smólen Tónivá is. Ibi gseft, ibi patria.

Csak azt nem tudjuk, hogy a tatárba jut ehhez az igen világos üzlethez a népbolondító szociáldemokrácia? Az bizonyos hogy önérzetes szociáldemokrata Buchingerék háttára venné a feketeságára mázolt piros lobogót a bécsi pirosítóval együtt. Hiszen Bécsben ezek az alakok — ha magyarok lettek volna! — eladták volna a magyarságot a birodalomnak, a szociáldemokráciát pedig beadták volna a Burgba tányért mosogatni. No de hát az egész csak egy kis üzleti út volt. S ilyen-

doltam, mily kegyetlenség ebben a szenegáliai hőségben kényszeríteni a fiatal szervezeteket, hogy agyukat gyötörjék és kitenni őket a vizsgáztatók agyafurt, törbeejtő kérdéseinek. És mindennekfölött sajnáltam a szegény, reggel látott tanítónőt, aki elment és még a reggeli idejét sem várta meg.

Ablakom redőnye mellett vártam este. Hat órákor érkezett meg nagy táskájával. Fáradtnak, kimerültnek látszott; a nap izgalmai és a kiálthatatlan hőség miatt. Fekete ruháját fölcserélte a nyárilát, haját lebontotta, hogy azzal is könnyebben legyen és táskájából füzeteket, jegyzeteket szedett elő, s az asztal mellé ülve, másnapra kezdett készülni. Hét órákor behozták sovány vacsoráját, melyet olvasás közben fogyasztott el, majd amint besötétedett, az ablak mellé ült, gondolkodásba merülten, hallgatva az utca zaját és élvezve az esti friss levegőt. Tizenegy órákor mikor hazatértem, láttam, hogy lefeküdt, de gyertyát gyújtott és annak lobogó fényénél olvasta a vizsgaanyagot. Nagysokára elaludt, s hogy milyen álmai voltak, mindnyájan elképzelhetjük, akik vizsgáztunk valaha . . .

Reggel, mikor az Angelusz engem fölébresztett, ő már ébren volt; elvégezte ugyanazokat a gondos előkészületeket, mint tegnap, feltűzte kalapját, hóna alá vette táskáját és hét órákor a vizsgázó termék felé vette útját.

kor ősszel van szezonjuk az üzleti utaknak — no meg a csődnek is.

*

A püspöki konferencia. Csütörtökön ül össze ismét a püspöki konferencia s ezuttal hetedszer foglalkozik a katolikus autonómia és a kongrua kérdéseivel. Ujabb nehézségek merültek fel a kongruával, melyeket úgy a törvényhozás mint a legfelsőbb kegyur közbelépése oszthat el. Az autonómia kérdésében 4 faktornak kell döntő szót mondania: a királynak, az egyháznak, a törvényhozásnak s a katolikus kongresszusnak. A korona és a római kuria hozzájárulnak az autonómia megteremtéséhez, ha ennek hatásköre jogaikat nem érinti. A kultuszminisztériumban már elkészült az autonómiáról szóló törvényjavaslat, de ebben csak elvi deklarációk vannak s arról intézkedik, hogy a tanulmányi és vallásalapot átengedik az autonómiának, de úgy, hogy az egyetem alap továbbra is állami kezelés alatt marad. De ez a törvény nem oldja meg a kérdést s ehhez az autonómia szabályzata is szükséges, melyet a kulturminiszternek kell kidolgozni s éppen itt merültek fel nehéz akadályok. Kérdés, hogy a püspöki konferencia ezeket le bírja küzdeni.

Az önálló bank és a kormány. A kormánynak, melynek gondját most az általános választói jog s a delegáció kérdései tetézik meg, sürgősen döntenie kell a bankkérdésben. Az állásfoglalást az osztrák-magyar bank felszólítása tette szükségessé, amelynek vezetősége közölte *Wekerle* Sándor pénzügyminiszterrel, hogy semmi körülmények között nem akar tovább bizonytalanságban maradni s záros határidőn belül *határozott nyilatkozatot* kért arra a kérdésre, meghosszabbítják-e szabadalmát, vagy a magyar kormány önálló bankot akar-e létesíteni? Ebben a pillanatban ugyan a legkelle-

Délután öt órákor tért haza egész feldúlt arccal. Az asztalra lökte táskáját, ledobta a kalapját s az ablak mellett egy fotelbe rogyva, arcát kezébe temette és keserves zokogásban tört ki. Kétségbeesésének okát, jaj, nem volt nehéz kitalálni. Szegény leány! Annyi napi nehéz munkát, annyi megerőltetést, mind tönkretett egy rossz sakkhuzás.

Hirtelen fölemelkedett, megtörölte a szemét, arcát megmosta, miközben keblét meg-rázkódhatta a fel-felörö zokogás. Összekötözte könyveit, táskájába berakta a szögmérőt és az új vonalzókat, egy kis bőröndbe berakott néhány igénytelen toalettcikket és csöngtetett a pincérnek, — bizonyosan, hogy kocsit hozasson, mert láttam, hogy aztán elővette tárcáját és szomorúan számolgatta kevés pénzét.

Egy negyedóra mulva átöltözve, készen állott és anélkül, hogy egy pillantást vetett volna a szobára, melyben annyi aggodalom gyötörte, kiment. Lent kocsit várta, beszállt kicsiny csomagjával és a kocsis megindította lovát.

Megindultan néztem a fogat után, mely nemsokára eltűnt a poros utcából. S azóta nem tudok úgy ránézni a szállóra, hogy eszembe ne jusson a fekete ruhás tanítónő kicsiny bánatos tragédiája.

A. Theuriot.

metlenebb volt a kormányra a dolog, de már nem segíthetett rajta és a mai minisztertanácsra várt a döntés. *Wekerle* Sándor miniszterelnök már hetek óta készítette elő. Ezzel van összeköttetésben Kossuth Ferencnél tett több látogatása az utolsó időben. Ezzel van összefüggésben a fuzió kérdése, melyet februárra akar a kormány megcsinálni, a katonai kérdések sima megoldása s ezzel az egész politikai helyzet. A kormányban a közös bank hívei vannak túlsúlyban, akik gazdasági okokkal magyarazzák álláspontjukat. De az ország hangulatára való tekintettel a politikai egyensúly érdekében kénytelenek referálni a közvéleménynek. Ezek után a pénzügyminiszterre nem várható más feladat, mint megkeresni az önálló bank felállítására a legsimább módot. Amint értesülünk, *Wekerle* már meg is találta a formulát. Tervehez a kormány tagjai is hozzájárultak s erről a megállapodásról tett jelentést ma délelőtt, mielőtt azt a minisztertanács jegyzőkönyvébe veszi, *Wekerle* a Sándor a királynak. *Wekerle*t a király ma délelőtt 11 órákor külön kihallgatáson fogadta. Az audiencia egy óra hosszágú tartott.

Olyan válasz-féle a Naplónak.

Bocsánatot kérek a tollamtól, hogy a »Nagyváradai Napló« címére írok.

De hát ha a Napló dörgölődzik. Dörgölődése ugyan nem árt a személynek, csak a ruhán hagy nyomot, ezt a nyomot szépen, simán szörmentében lekeféljük. A légy se valami izlésses dolog, de ezt is elzavarjuk, ha az orronkra száll. De csak egyszer-kétszer, mert ha az ismételt hesegetés után is visszaszáll, magára hagyjuk, megunja ez is a dicsőséget s tovább nem alkalmatlankodik. Hát csak ez okból atreszszálódik ez a válasz-féle is a »Nagyváradai Napló«-nak. Lánya püspökkel gyűlt meg a baja ismét. Először az fájt, hogy a Katolikus Kör matinéjén beszélni mert. Később attól lett ludbőrös, hogy a Mária-kongregációban elmondott beszédét nem mutatta be jóváhagyás végett — náluk. Milyen jó szive van a Naplónak, már megengedné, hadd beszéljen a templomban, most már ahhoz dörgölődzik fajához illő szerénységgel, hogy Isten szabad ege alatt a fogékony lelki ifjuság környezetében fején püspöki infulával, nem vakoló kanállal dolgozik, hanem a tudományt békíti a természetfölötti hittel.

Defunctus adhuc loquitur. A Naplónak írok, hát magyarul is mondom, hogy a halottnak is van szava. Volt szegény Örvény Ivánnak is, s az ő szava hálás tanítványának ékesszóló ajkán csendült tel. A tudomány nem ellenkezik a vallással, mert mindkettőnek forrása az isten.

A vigasz balzsamát nyujtva a gyászoló családnak, az igazi tudós, mint követendő eszménykép alakját állítva Örvény Ivánban a tanuló ifjuság szeme elé: ezt mondta Lánya püspök és ime ezzel vonta magára a Napló haragját, mert elzárta a »tisza« tudomány zsilipjeit az ifjuság tudomány szomjas lelke előtt. »Tiszta« tudomány?! Mintha ezeket a tudósokat láttuk volna a szociáldemokraták budapesti körmenetein, midőn a kereskedők lebocsátják kirakataik rendőnyeit, nehogy az ott elhelyezett tárgyak prédájává váljanak a

HÖLGYEK!

A legdivatosabb és legújabb szabásmintáim megérkeztek. Személyzetemet a főváros elsőrangú szalonjából hozattam. — A munkáért kezesességet vállalok. —

ROTH ADOLF női szabó
NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA 11 SZÁM.

„felvilágosított» csöcselék tudomány »szomjárnak«. »Tiszta« tudomány?! Oh igen ismerjük követőidet innen Várad utcáiról is, ők azok, kik ocsmány szavakat dobálnak, s nyelveiket öltögetik — akár csak mesterük a Napló — az egyházi személyek után. »Tiszta« tudomány! volt már tudósod ott a temetésen az ifjuság között is: azok, kik úgy adták meg a végtisztességet volt igazgatójuknak, hogy az egész szertartás alatt nem vették le kalapjukat. »Tiszta« tudomány, tudósaid minden teret lefoglaltak, irodalom, művészet csak az ő berkeikben virul, csak egytől fáznak, a mihez pedig a gyermekkor édes emlékei a legtöbbit fűzik a talmudtól. Tudós urak kritizáltságuk csak a rabinusai beszédeit, püspökeink predikációja magas önöknek, aboz egy fikarcnyit nem értenek. »Tiszta« tudomány bocsáss meg, de Lányi püspök, a te tudósaidtól nem fogad el leckét és bocsáss meg az én tollamnak is, mert ez alkalommal válasz félet irt a Naplónak.

Egy jelen volt.

A posta forgalom kiterjesztése Bihar-megyében.

Biharmegyében jelenleg úgy a hivatalos, mint a magán levelek kézbesítése körül olyan miserábilis állapotok uralkodnak, melyek szánalmát a közérdek most már elkerülhetetlenné tette. Ez ideig megtörtént az nem egy esetben, hogy az illető levél feladó valamelyik községből a sok sok kilométernyire fekvő postahivatalhoz vitte el levelét, ahonnan míg rendeltetési helyére jutott, bizony majd annyi idő telt bele mintha Amerikából irányították volna azt. És viszont, ha pl. nagyvárad levél volt valahova címezve az illető utolsó posta egy levéllel bizony nem indította utnak a levélhordót, hanem megvárta míg társa is lett a levélnek. Ez pedig sokszor hetekig tartott.

Ezek miatt a mizériák miatt már nagyon sok panasz hangzott fel úgy a közönség, mint a hatóságok köréből. Szóval idején való, hogy Bihar-megyében a postai ügykezelés minél szélesebb körben terjesztessék ki. Egyes községek már nyertek is posta ügynökséget, azonban még ez mindkevés a teljes egészhez, mely még mindég a legnagyobb elhanyagottságban van.

Siket Traján postaigazgató az év elején elhatározta, hogy a megye területén a fent elmondottak alapján postaügynökségeket fog létesíteni. E végből az alispántól kimutatást kért arra nézve, hogy melyek azok a községek ahol postahivatalok, postaügynökségek létesítése már 1909. évben szükséges.

A kimutatások szerint tervezett postahivatalok és ügynökségek a következő községekben lesznek:

Vaskóhi járásban: Belényeslázur, Lunka.
Margitai járásban: Bogyoszló, Szunyogd, Vámosláz, Középes.
Belényesi járásban: Kebesd, Dragonyesd.
Berettyóújfalui járásban: Szentpéterszeg, Esztár, Berettyószentmárton.
Tenkei járásban: Hosszuaszó.

Cséffai járásban: Oláhszentmiklós, Köröszeg, Bikács.

Székelyhidi járásban: Ujléta, Hegyköz-szentmiklós.

Beéli járásban: Árkus, Kumanyesd, Krajova, Olcsa.

Magyarcsékei járásban: Farkaspatak.

Mezőkeresztesi járásban: Bedő, Bojt, Köröszegapáti, Magyarhomorog, Szentjános.

Szalárdi járásban: Borzók, Siter.

Élesdi járásban: Órvénd, Alsólugos, Pestere, Szászfalva, Tötös, Kisbáród, Feketető, Csamóháza, Ponor, Beznye.

Központi járásban: Szentandrás, Hegyköz-ujlak.

Nagyszalontai járásban: Bajj, Tulka.

Az itt elősorolt helyeken ha fel is állítják a postaügynökségeket ez még nem azt fogja jelenteni, hogy ezzel végleg rendezve van a postaügy Bihar-megyében, mert még nagyon sok község marad postaügynökség nélkül. A további fejlesztés nem fog azonban annyiba maradni, mert egy két év alatt még jobban ki lesz terjesztve a már a jövő évben kibővített kör.

Borzalmas szerencsétlenség a pályaudvaron.

Tegnap reggel a vasuti szerencsétlenségek statisztikája ismét növekedett egygyel. A szerencsétlenség a pályaudvaron történt. Egy fiatal, 23 éves kocsigépjármű vezetőt vágott ketté a szó szoros értelmében hat teherkocsi. A vizsgálat megindult, azonban az a szerencsétlen áldozat vigyázatlanságát konstatálta.

Az esetről tudósításunk a következő:

Tegnap reggel 9 órakor a vasuti állomás Püspöki-felé eső részén egy mozdony hat teherkocsit tolatott. A mozdony által megdobott teherkocsikat Lukács Ferenc 23 éves kismarjai születésű kocsigépjármű vezetőnek kellett volna egy, a pályatesten álló teherkocsihoz kapcsolni. A hat teherkocsi egyikén állott Zákány Károly kocsigépjármű vezető, akinek az volt a kötelessége, hogy a mozdonykocsikat ha a kocsigépjármű vezetőnek találja, fékezze.

Lukács azonban elég lassunak találta a kocsik haladását azért felkiáltott Zákányhoz: — Ne fékezzen!

Zákány tényleg nem is fékezett s így a kocsik elég gyorsan ütődtek össze a vesztglő egy kocsival. Lukács gyorsan kapcsolta össze a kocsikat, melynek megtörténte után Lukács ki akart ugrani a kocsik közül. Ugrás közben Lukács vagy megcsuszott a sínpar között levő kavicsra, vagy pedig a felkapcsolt kocsi egyik kiálló alkatrészébe ütötte az orrát, melytől elszédült és a vágányokra bukott.

A szerencsétlen ember úgy esett a kocsik alá, hogy a hat kocsinak 11 kereke hosszában keresztülmetszette. Borzalmas látványt nyújtottak a kettémetszett ember vérző testrészei a sínek között. A borzalmas véget ért ember hulláját azonnal letakarták s az esetről értesítették a rendőrséget, valamint az ügyészséget. A rendőrség részéről kiszállott a helyszínre Czeglédy István tb. rendőrbiztos, Becsey Ignác rendőrmester. Az ügyészségtől dr. Szolnok Jenő kir. alügyész s a vizsgáló bíróságtól dr. Szegedy Lajos vizsgálóbíró szállottak ki.

A helyszíni szemle alkalmával megállapították, hogy gondatlanság nem terhel senkit a szerencsétlenségnek maga Lukács Ferenc volt az oka.

A szerencsétlenül járt fiatalember halála

különösen érzékenyen érintette özvegy édesanyját, akit keresetéből tartott fenn.

Előfizetési felhívás.

Küzdelmeknek, válságoknak megyünk eléje s mikor a keresztény Magyarországnak annyi ellensége támadja meg ezt az országot, bizony elszorulhat minden becsületes szív a kérdésre: mit hoz a jövő?

Pedig nem szabad haboznunk, kételkednünk a válaszádnál. A jövőben nem rejtekezhet más, nem szabad másnak rejtekeznie, mint a megerősödött keresztény Magyarországnak.

Várnunk, akarnunk és előkészítenünk kell a jövőnek ezt az alakulását. Várnunk bizó reménységgel, akarnunk férfias erővel és előkészítenünk a szilárd alapok felépítésével.

A keresztény Magyarországnak alapja: a keresztény közvélemény.

Ennek a keresztény közvéleménynek szolgálatában áll lapunk. Ezt terjesztjük, ezt erősítjük abban a rendületlen meggyőződésben, hogy minden egyes napi munkánkkal ehhez a célhoz jutunk közelebb.

Nehéz munkánkhoz munkatársul hívjuk a közönséget. Kérjük az előfizetések megújítását, kérjük lapunknak minél hathatósabb terjesztését — a keresztény Magyarország propagandája, mindnyájunk hazatias érdeke számára kérjük e támogatást.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre	24 kor.
Negyed évre	6 „

A „TISZANTUL“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

* **Egyházmegyei kinevezések.** Mellau István főreáliskolai hittanárt a nagyvárad kir. kath. tanítóképezde rendes hittanárává és egyuttal a ma megnyitó képezdei internátus prefektusává nevezte ki Fetsler Antal káptalani helynök. Főreáliskolai hittanár Hágen Ferenc várad-olaszi-i káplán lett, kinek helyébe Bérczy Imre József intézeti prefektus kerül. Papp Béla ujmisést káplánnak küldte a vikárius Endrődre, honnét P. Pollár József kapucinus atya Solyomkőre megy segédlelkésznek. Kucsinszky Kálmán ujmisés pap oklev. tanár a gyulai főgimnázium tanára lett.

* **Samassa biboros jubileuma.** Samassa József dr. biboros 80 éves születését az

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és
sirkőgyár.

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Közponri iroda Nagyszében Fleischer u. 17.

Fióktelepek:

Déva. Kolozsvár. Bánpatak

Gerstenbrein Tamás és Társa

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményü márvány, gránit, syenit, labrador
Siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi
sirkoltok s sirkövekrenoválását a legolcsóbb árak mellett.

egri kereszténység fényes ünnepségek keretében ülte meg. Tegnap reggel 9 órakor a főszékesegyházban ünnepélyes hálaadó istentiszteletet és Te Deum volt, amelyet *Szerecsányi* Lajos felszentelt püspök végzett teljes segédlettel s amelyen bibornok-érsek is jelen volt. A szentélyben az egyházmegyei papság képviselőiben megjelent esperesek, vidéki és központi papok foglaltak helyet. Dél előtt 11 órakor a lyceum dísztermében az egyházmegyei irodalmi egyesület tartott diszközülést, melyből *Begovcsevich* Róbert, v. püspök, nagyprépost vezetésével az összes papság főpásztorához ment az érseki lakba tisztelegni, onnan pedig vissza a diszközülés termébe, hol *Hutkay* Lipót dr. alkalmi felolvasását hallgatta meg. Délben az érseki lakban és a papnevelő intézetben diszbed volt, délután fél 5 órakor pedig a szemináriumban hódoló örömmünnepély, — *Demkó* György dr. rektor-kanonok beszédével.

* **Uj hidak építése.** Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága tegnap késő estig tartott ülésében több érdekes kérdés felett tanácskozott, *Rimler* Károly elnöke alatt. Első sorban a városi levéltár kiseleztezése tárgyában tanácskoztak. Hosszasan vitatták, hogy szükség van-e most a selejtezésre s minő honoráriumot adjanak a levéltárnoknak és a mellette levő személyzetnek. A pénzügyi szakbizottság a jogügyi bizottság álláspontjára helyezkedett, hogy a selejtezést a jelenlegi személyzet teljesítse s ezért utólag állapítson meg a törvényhatóság megfelelő honoráriumot. — Ezután a harmadik vashid építése s ezzel kapcsolatosan a Szent László-hid újáépítésének kérdésével foglalkoztak. A szakbizottság a 3. hid építését elodáztathatannak tartja, akként, hogy a jelenlegi Szent László-téri hid leszereltesék s levitessék a Széles utcai 3. hid egyrészeül, a Szent László-hid helyére pedig új hidat építsen a város és pedig egy nyílással, a városi mérnöki hivatal eredeti tervei szerint. A két hid költsége 410,000 koronára van terveve. — Tárgyalták még a várad-velencei Körözs-hid ügyét. Hosszas vita után a bizottság a kocsihid kiépítését véleményezi, fából, 6 méter szélességben, 37000 korona költséggel. Ennek a hidnak a kiépítése, nem az elhangzott érvek alapján, a velencei néhány szőlősgazda érdekében szükséges, hanem a velencei szekereseknek van reá főleg szükségük, akik ma a Körözs jobbpartján levő kavics-telepekről hordják a városba a kavicsot. Ennek a dolognak ez adja meg tulajdonképen a legnagyobb indokát, tekintetbe véve még azt a nem kevésbé fontos érvet, hogy Várad-Velence közönségének az új hid teszi lehetővé a nemsokára kifejlődő Városliget és az uszoda igénybevételét.

* **A városi zeneiskola felállítására.** A legutóbbi iskolaszéki ülés tárgysorozatába ki volt tűzve a városi zeneiskola ügye is: de a kérdést a kiküldött bizottság még nem tárgyalta le egészen s ezért levették a kérdést a napirendről. A kiküldött bizottság tegnap délután foglalkozott a felállítandó zeneiskola költségvetésével, hogy tájékoztatást nyújthasson az iskolaszéknek, minő kiadások és bevételek alapján szervez-

hetné Nagyvárad városa a zeneiskolát. Adatot gyűjtött a bizottság Debrecenből, Miskolcraól, Szegedről, Kecskemérről stb. a már régebben fennálló zeneiskolák fenntartásáról. A nagyvárad városi zeneiskolát három évi tanfolyamra tervezik, amelyeknek elvégzése után a növendékek a budapesti zeneakadémiába léphetnének be. Egy-egy évfolyamra 50—50 tanuló számításnak. Debrecenben a városi zeneiskolának 309 növendéke van s a legkisebb zeneiskola növendékeinek létszáma 159. A tandíj az 1. évfolyamban 60 kor., a 2. évfolyamban 80 és a 3. évfolyamban 100 korona lenne, míg a beiratási díjat 5 koronában vették fel. A költségvetést akként állította össze a bizottság, hogy a kiadás az államtól számított 2000 korona segélylyel, 16000 koronában állították be. A kiadásoknál az első berendezést 3000 koronában, az igazgató fizetését évi 2500 kor. és 1200 kor. lakbérrel, 2 rendes tanítót 3—3 ezer kor. fizetés a lakbérrel, 2 segédtanárt 2400—2400 kor. dotációval vették fel. Így a városnak csak a helyiség bérével évi 3000 koronával kellene a zeneiskola fenntartásához járulni. A költségvetést a legközelebbi iskolaszéki ülés elé terjeszti a kiküldött bizottság.

* **25 évig a város szolgálatában.** Nagy-Várad város egyik kötelességtudó, szorgalmas tisztviselője: *Batz* Endre iktató tegnap ünnepelte a város szolgálatában eltöltött negyedszázados jubileumát. Ez idő alatt becsületes munkájával *Batz* Endre ugy a közönség, mint felebbvalóinak becsülését és elismerését kiérdemelte s hivatalnok társai tegnap öszinte szívből gratuláltak derék kollegájuknak.

* **Választások a jogakadémián.** Tegnap este 5 órakor tartotta meg alakuló gyűlést a jogakadémiai olvasó- és segélyegylet. A választások eredménye a következő: Az olvasó egyesület elnöke *Sebestyén* Gyula IV. év. alelnök: *Gerő* Gusztáv II. é.; főjegyző: *Koller* Lajos III. é.; aljegyzők: *Réz* István I. és *Tabéry* Géza I. é.; pénztáros: *Balázs* Sándor III. é.; ellenőr: *Kovács* Kálmán III. é.; háznagy: *Lehotzky* István II. é. hallgatók lettek. A segélyegyletnél. Elnök: *Czelláth* Árpád IV. é.; alelnök: *Vass* Árpád III. é.; főjegyző: *Szondy* György II. é.; pénztáros: *Büchler* Lajos II. é.; ellenőr: *Sztaniszlavszky* Ervin I. é.; aljegyzők: *Vécsey* Kálmán és *Liszky* Loránd I. é.; könyvtáros: *Lehotzky* Brunó I. é.

* **Megöltött pásztor.** Belényesi tudósítónk telefonálja a következőket: *Pántye* Mihály szelistyei lakos tegnap éjjel két ökröt legeltetett az erdőszélén. Időközben elaludt. Alvásából hangos fegyverdörrenés ébresztette fel. A pásztor mikor felébredt előbb az ökröket nézte meg, s csak ekközben vette észre, hogy megvan löve s a lába vérzik. Lőtt sebével hazavánszorgott, honnan beszállították a belényesi közkórházba. Az esetből kifolyólag szigorú vizsgálat indult meg. Eddig még nincs megállapítva, hogy valami eltévedt golyó érte-e az embert vagy pedig, hogy szándékosan lőttek rá.

* **Fegyelmi vizsgálat egy jegyző ellen.** A papmezői jegyző *Móga* Széver felett az utóbbi időben annyira összetornyosultak a

panaszok, hogy azok miatt a magyarországi főszolgabíró a legszigorubb fegyelmi vizsgálatot indította meg. A vizsgálat során a panaszok nagyrésze valóban bizonyult s így a jegyzőt állásától fel kellett volna függeszteni, mert a vádak olyan természetűek voltak, hogy a körjegyzőséget veszélyeztették. Mőga azonban nem várta meg a fegyelmi vizsgálat eredményét, hanem időközben lemondott állásáról. A lemondást a főszolgabíró elfogadta, azzal az indokollással, hogy a közönség nyugalma és a közszolgalat így kívánja.

* **Anarchista hajsza.** A fővárosban különös gonddal kutatnak most az anarchisták után. Most újabb anarchista hajszával van elfoglalva a rendőrség. Besúgták a rendőrségnek, hogy a Kenyérmező-utcában egy mérnök dinamitot tart a lakásán elrejtve. A detektívek bevitték a mérnököt, akinél házkutatást is tartottak és tényleg találtak az iróasztalban két robbanó patrón. A mérnök igazolta, hogy nem anarchista. A becsületszavát adta erre s még az ismerőseit is felvonultatta, erre elhitték neki, a dinamit patronokat elkobozták és őt elbocsátották. — A Bulyovszky-utcában lakást vett egy fiatal ember. Azért volt a szomszédoknak gyanus, mert beretvált képű. Jägeringet visel és idegen. Besúgták. Reggel bevitték a főkapitányságra és ott estig folyt az igazolási eljárás. — Bevitték egy muszka katonatisztet, aki valahol az orosz-japán háboruban elvesztette a balkarját. A tisztet a szállodából kerítették elő este a detektívek és reggelre igazolták. A katonatiszt arra volt kíváncsi, hogy fogadják Budapesten a királyokat. Reggelre ez a kíváncsisága teljesen elmúlt. Ment vissza Oroszországba. — A Dob-utcában egy ember megtalálta az antimilitaristák kiáltványát. Valaki elvesztette, vagy eldobta. A rendőrség most nagy apparátussal nyomozza azt az embert, akitől a kiáltvány a köveztet került. — Egy másik ügyben még nagyobb nyomozást folytatnak. A Teleky-téren egy uri külsejű ember az ószeresnél munkásöltönyt vásárolt. Kék zubbonyt és kék nadrágot. Az ószeresnek csak később jutott eszébe, hogy ez gyanus. Szaladt a főkapitányságra és beadta a gyanus vásárló személyleírását. Ezt sokszorosították és szétküldték a városban. Ilyen eset még százával került. És végeredményében a rendőrség a leghatározottabban kijelenti, hogy Budapesten nincsen anarchista.

* **Eltűnt huszár.** Tegnap délelőtt egy kereskedősegéd a velencei parton sétálva a Körözs mellett egy Vilmos huszárezredbeli atillát, egy vászon nadrágot, huszár sapkát, nyaksegélyt és huszárkardot talált. A kard száma 3. Escadron 51. A talált tárgyakat a rendőrségre vitték, ahonnan a huszárezredhez küldték át. A ruhák úgy kerültek a partra, hogy egy huszár, kinek nevét az ezred titkolja, megszökött a kaszárnyából s hogy könnyebben menekülhessen a ruhákat levetette csak a eszmát tartotta meg. A megszökött huszár kézrekerítése iránt a legszélesebb körű nyomozást indítottak meg a katonai hatóság.

* **A hűtlen ör.** Külös Sándor nagyszalontai földműves tegnap délelőtt a Kálmán-gyárban volt s mig ott két ismerőseivel beszél-

Uj férfi-, fiu- és gyermekruha-üzlet.

Van szerencsénk a t. ruhavásárló közönség b. tudomására hozni, hogy **Zöldfa-utca, (Zöldfa-szálloda épületében, a Söröcsarnok mellett)** e hó folyamán egy férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletet nyitottunk, hol legfinomabb szövetekből készült ruhák óriási nagy választékban és igen olcsó árák mellett kerülnek eladásra. **Jelszavunk:** „Kérés pénzért szép ruhát, jó ruhát és csinos ruhát. — Megtekintés ingyen, próbabovásárlással meglehet minderről győződni — Kiváló tisztelettel

GELBERG és NAGY.

getett, szekereket egy kis fiura bizta. A kis fiu, egy 10—12 éves suhanc, elunván magát, a szekéren, az ott talált 8 korona értékű tajték-pipát zsebre vágta és feltűnés nélkül eltávozott. A rendőrség keresi.

* **Tilos szemétkerakodó hely.** Az Ujváros és Külváros városrészekből mostanában a szemétkerakodó helyre (katonai gyakorlóter végében levő kiaknázott gödrökhöz) hordják, hanem az Aradi-uti vám mellett. Öntik ki az ut két oldalára. Ennek végét vetendő, a rendőrség örököt állított ki s a tettenért egyéneket nyomban be-kisérték s az illetőket kihágási uton büntették. Hasonló kellemetlenségek kiküldése végett figyelmezteti a rendőrség a közönséget, hogy a szemétkerakodó helyre vigye.

* **Az osztályorsójáték húzása.** A tegnap kihuzott számok közül a következők nyertek nagyokb összegeket:

80.000 koronát nyert: 91433.
10.000 koronát nyertek: 23979 95607.
5000 koronát nyertek: 5896 14294 32637
43664 54707 97252.
2000 koronát nyertek: 285 2288 2855
5297 13546 23614 27216 31858 40817 47763
62211 66328 67076 68806 71414 71016 75297
91905 123854.
1000 koronát nyertek: 1661 6682 7075
8166 8500 15641 17242 23049 26086 27013
27482 29350 29889 35362 38300 38631 40602
41566 45188 45260 46177 49468 50405 50703
50907 55138 57838 59032 62562 64445 66030
66818 71521 72798 73834 75502 78801 80712
82351 83017 86337 89263 89772 89931 90557
91749 92161 93028 96258 96962 97266 105529
112450 113546 114782 118879 120125 122234
122272 122462 124347.

A többi kihuzott számok 500 koronát nyertek.

* **Találtak bitangásban egy lovat.** Ha padája nem jön érte, a rendőrség 8 nap mulva elárvereli.

* **Tánciskola.** Kovács Tivadar balletmester a párisi táncműv. okl. tagja ez évben nov. 1-én nyitja meg táncintézetét a Zöldfászló nagyteremben. Az idei szezonban rendkívül sok bájos ujdonság kerül oktatásra, azonkívül az egész konografiai táncművészet és testesthetika. Külön gyermek csoportok, kiad és esti tantolyamok, boston kurzusok. Védnökségek alatt álló csoportokhoz való beosztás iránt értekezhetni lakásomon Schlauch-tér 2. hol egyszersmind az összes kurzusokra már most lehet beiratkozni.

* **»Ez kell a magyarnak!«** Ez a címe egy új magyar dalegyvelegnek, mely a legutóbbi délelőtti hangversenyen került előadásra a házi ezred zenekara által a »Pannonia« étteremben. A nagyszámú közönség tetszéssel fogadta úgy ezt az ujdonságot, valamint a válogatott műsor többi száma is. A közönség már annyira megkedvelte ezt a valóban kellemes vasárnap délelőtti szórakozást, úgy, hogy ilyenkor zsufolásig megtelnek a máskor is sűrűn látogatott éttermek. Czipóth kitűnő konyhája és italai szintén hozzájárulnak ahhoz, hogy a közönség a »Pannonia« éttermeket oly szívesen felkeresi. A vasárnap délelőtti hangverseny műsorát már szombati számunkban közölni fogjuk.

* **Magyar daltársulat a »Korona«-kávéházban.** Ma és mindennap esténként egy 12 férfi és női tagokból álló, jól szervezett daltársulat tamburazene kísérettel naponta változatos műsorral hangversenyez. Kezdeté este 9 órakor. Belépti-díj nincs. Egész éjjel nyitva. Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel Klein Lajos kávé.

Legújabb őszi kalapok és férfi divat ujdonságok megérkeztek ROTM M. UTODÁNÁL.

* **Borsalino őszi kalap ujdonságai Reichard áruházába megérkeztek.**

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Biboros.

Péntek: Biboros.

Szombat: Biboros.

Vasárnap délután: Tündérszerelm. Este Mókus.

A biboros. A mai premierrel megkezdődik a téli bérleti szezon. A bérletké az első előadás. Bizonyos, hogy a bérletnyitás jó auspiciumok között kezdődik, mert a »Biboros« szinpad hatáson elsődrendű alkotás. Az előadásra régóta készülnek a színészek s így bizonyára méltó lesz az interpretálás a darab szépségeihez.

A mókus. Vidám, kedves estéje lesz vasárnap a színháznak. Bemutatják Liptay Károly vigjátékát, »A mókus«-t. A bohózat igen ötletesen és humorosan írja meg egy öreg roué mulatságos kalandjait. A darab szereposztása elsőrangú.

Tündérszerelm. Vasárnap délután a »Tündérszerelm« című operettet adják elő. A poétikus, gyönyörű operett bizonyára nagy publikumot vonz a színházba.

IRODALOM.

Hungaricae res.

Mailáth József gróf, a magyar arisztokráciának ez a kimagasló tagja a berlini interparlamentáris kongresszusra rendkívül érdemes és a magyarság szempontjából föltötte megbecsülendő munkára vállalkozott. Vannak magyar dolgok, a melyeket egészen másképp tudunk mi itthon a valóságban, mint a hogy odakint ismerik őket. Három csoportba tartoznak ezek a »res hungaricae«: azt hirdetik oláh-jaink és tótjaink, hogy mi csak a birodalomnak egyik tartománya vagyunk; végül a horvátok arról akarják a világot meggyőzni, hogy Horvátország épp olyan állam, mint Magyarország. S érdekes, hogy bár az osztrák és a horvát hazugságok egymást kizárják, de a magyargyűlölet békésen egyesíti őket s a nemzeti-ségi hazudozásokkal együtt olyan trióba olvadnak, a mely unalomig ismételve, végre is visszhangra talál.

Ezekről a hazugságokról rántja le a leplet Mailáth gróf könyve.

A lent említett hármas csoportosításban ismerteti az igazságot: »a nemzetiségek Magyarországon«, »Magyarország és Ausztria« s »Magyarország és Horvátország« fejezetekben tárja a művelt világ elé Magyarország valódi helyzetét.

Mindenütt a külföldiek szempontjából tárgyalja a kérdést. Utal a német birodalmi viszonyokra, összehasonlításokat eszközöl s a német birodalom világos érdekének mutatja ki, hogy Magyarország erős magyar nemzeti állam legyen a szlávok Ausztriával szemben. E helyen természetesen fölsőleges részletesen ismertetünk, miket mond el *Mailáth*: nálunk köztudomású igazságokat. Hogy Magyarországon a nemzetiségek nincsenek elnyomva s hazudik, a ki az ellenkezőt állítja; hogy Magyarország Ausztriától független állam s hogy Horvátország Magyarországnak hódított, de autonómiával felruházott tartománya. Mindezt a tudás alaposságával és a publicista elevenségével, klasszikus németséggel írja meg *Mailáth* s könyve odakünn nemcsak alapos forrásmunka hanem kellemes olvasmány számra is megy. Mi pedig hálára lehetünk kötelezve *Mailáth* grófnak Magyarország védelméért; megvédte hazáját a világ legelső testülete: az interparlamentáris kongresszus előtt. A munka izlése, előkelő kiállítása méltó a tartalmához; ára 1 márka 50 fillér.

TÁVIRATOK.

Degenfeld is!

Budapest, szept. 30. A protestáns kongresszus második részén Degenfeld is arra a kitaposott utra lépett, melyre Zsilinszky tette rá legelőbb a lábát. Tegnap ő is megfújta a harci riadót s ki-mondta, hogy a reakciót vissza kell szoritani s a klerikálisok ellen harcba kell szállani.

Török bolgár konfliktus.

Konstantinápoly, szept. 30. Törökország nem fog ellenkezni abban, hogy Bulgária elfoglalja a keleti vasutak egy részét. Bulgária önállósítása sem fog változtatni semmit az ügyön. Törökország mindenbe bele fog egyezni, föltéve, ha a kelet Rumeliát nem érintik a bolgár mozgalmak.

Apagyilkos gazdálkodó.

Arad, szept. 30. Az aradmegyei Solymos községben Demeczky Demeter gazdálkodó kapával összevagdalta atyját, mert az őt végrendeletében kitagadta a vagyonból. Az öreg Demeczkyt haldokolva szállították az aradmegyei kórházba, míg fiát letartóztatták.

Perzsiából.

London, szept. 30. A »Daily Maily« jententi Teheránból: A tebrisi orosz konzult a nacionalisták felszólították, hogy intervenáljon

Selymek és finom női ruhaszövetek! = = = = Karlsbadi bőrkecstyü párja 78 és 95 kr.

Szolid kiszolgálás!

Tömegmegvétel folytán gyári áron alul árusítatnak.

Szigoruan szabott árak!

ÁRUHÁZ A GÓLYÁHOZ GUTFRIED TESTVÉREK Szent László-tér (Holdas templom mellett.)

E lap előfizetői 5 százalék pénztári engedményben részesülnek.

köztük és a sah között. A nacionalisták készek magukat megadni, de Oroszország az amnesztia megadásáért és az alkotmány helyreállításáért jóállást vállal.

London, szept. 30. A „Times” jelenti Tebriszből: Egy francia tisztet a sah katonái a városon kívül megtámadtak, súlyosan bántalmazták és kirabolták.

Igazságszolgáltatás.

Szépreményű osemetek.

Egy tizenegy és egy tizenkét éves gyermek állott tegnap a nagyvárad kir. törvényszék mint büntető bíróság előtt. Lopással voltak vádolva. Ez a lopás azonban nem közönséges lopás, mert a rossz utra tért csemetek — templomban loptak.

Ugy történt a dolog, hogy a Biharudvari református lelkész elfelejtette a templomban elhelyezett perselyt lezárni. Ezt észrevette két vásott gyermek — akiknek neveit fiatal korukra és jövőjükre tekintettel nem örökítjük meg — és közös elhatározással ellopták annak tartalmát 24 fillérré.

Az egyházi azonban észrevette a rossz utra tért ifjak cselekedetét és elkísérte őket a csendőrségre.

A bíróság 4—4 napi fogházra ítélte a vádlottakat tekintetbe véve fiatal korukat és hogy nem tudták bűnök nagyságát és annak következményeit megfontolni.

Az ítélet jogerős.

Feinkuchen Izidor.

Weiszberger Lipót, a bokszegei vegyeskereskedelem egyedüli és főtenyezője, miután a vállaira nehezedő hetvennégy esztendő súlya alatt roskadozni kezdett, szépen jövedelmező italmérését át szerette volna ruházni másra. Volt is erre kiszemelt embere, Feinkuchen Izidor, Galiciából bevándorolt hitsorsos személyében, a kiben minden szeretete és bizalma összpontosult, csupán annyi hibája volt, hogy nem volt magyar honpolgár is így italméresi jogot nem gyakorolhatott. Az öreg Lipót azonban elhatározta, hogy majd „elintézi” a dolgot s meglátogatta Pankotán Mátéh Aladár, pénzügyi hivatalnokot s becses pártfogásába ajánlván Feinkuchen Izidor ügyét, egy ropogós ötvenest felejtett az asztalán. Mátéh utána kiáltott, hogy vigye el a pénzt, majd utána dobta a bankót, de Lipót úgy tett, mintha semmit sem hallott volna s elsietett. Nagy volt azonban a meglepetése, mikor az aradi törvényszék maga elé idézte és körömszakadásig vitt tagadása dacára 250 korona pénzbüntetésre ítélte, mert az öreg és beteges Lipót nem bírta volna ki a fogházbüntetést. Feinkuchen Izidor nemes pártfogója megfelebbezte az ítéletet, de a nagyvárad kir. tábla tegnapi ülésében helyben hagyta az ítéletet.

A jogerősen rehabilitált városi bika.

Bimbó, a városnak tulajdonát képező tenyésztő bika, sohasem gondolta volna, hogy az ő temperamentumos viselkedése még a komoly bírói aktákba is bele fog kerülni. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy a folyó év tavaszán Sólyom Imre, nagyvárad gazdálkodó kihajtotta tehenét a legelőre, hol is a faj fenntartása érdekében hivatalosan működő Bimbó, a város tenyésztő bikája uralta a teret. Meglátta a tehenet a forró verű Bimbó oly erővel támadt rá, hogy a tehenet csontjai összetörték és párját kilohelte. Gazdája Sólyom Imre, a tehenet értéke, vagyis 200 kor. erejéig kártérítési pert indított Bimbó tulajdonosa, Nagyvárad városa ellen. A járásbíró azonban elutasította keresetével, ami ellen nevezett felebbezett a törvényszékhez.

Igy került tehát a Bimbó frívol aktája a felebbezési tanács elé, ahol 1908. D. 414. szám alatt iktatták be Bimbó ügyét. A felebbezési tárgyaláson Sólyom Imre fiskálisa, hatalmas filippikát tartott Bimbó ellen, sőtét színekkel festve ennek kártékony eljárását s követelvé a városon a kétszáz koronát. Majd Bimbó érdekében a város képviselőiben dr. Thury László szállott szóra, kifejtve, hogy az ily kárát a tulajdonos nem lehet felelős.

A szónoklatok elhangzása után hirdette ki Nizsalovszky Endre a felebbezési tanács ítéletét, mely Sólyom Imrét szintén elutasította keresetével s ily képen Bimbó végleg rehabilitálva lett.



REGÉNYCSARNOK.



A P É N Z.

Írta: C. V.

(Folytatás.)

29.

A bírónak szerető gyöngéd szíve volt s nem állhatá meg, hogy a szegény beteg öreg asszonyt is meg ne látogassa s néhány vigasztaló szót ne mondjon neki. Kilátásba helyezé tehát, hogy óhaját mielőbb teljesíthetni fogja s elszállíttatja Budára a Sárosfürdőbe.

E szép remények fejében, melyeket Mátyás egy bizonytalan jövőtől előlegezett, megnyugtatta a szegény beteget, mit mondok! visszaadta neki a hitet gyermeke irányában s azt a bűnös talizmánt, a lélek örömét, mely oly jótékonyan hat a testre.

A vén anyóka retentő jajgatásai közt már sikolt oly kétségbeesetten s köszöni a teremtőnek, hogy hálás gyermeket adott neki, ki öreg napjaira el nem hagyja.

Aranka szívéből is mázsás kő esett le. Andor meg van mentve a veszélytől és — miután semmi veszélyben immár nem forog, ma-holnap meglátogatja.

Sajátságos, ha a nőnek kedvese vonzalmában fektetett hite még oly szilárd is, bizonyos föltételekhez köti. Aranka azt gondolta: ha még szeret válaszolni fog s ha vonzalma nem hidegült meg, látogatásával nem késhe.

Ezek amaz érzelmek, melyeket Mátyás ártatlan hazugsága által a szívekben ébresztett. Neki magának is megvolt része az örömben, ha ugyanis örömmel nevezhejük azt, midőn valaki zöld galyakkal takarja el a tátongó örvényt, hogy szerettei ne lássák s virágokkal hinti be.

A szolgabíró itt tartózkodása a helységben, mint előre senki sem gyaníthatá, hetekre, hónapokra terjedt. Ezalatt Pesten Andort elmozdították hivatalából s ő szegénybujában elszármazott a fővárosból, hogy hová, majd lesz alkalmunk elmondani.

Elvégre bekövetkezett amaz időpont is, midőn a járás szolgabírja elhagyta Szikfalvát. Korán reggel lehetett, midőn a megye huszárja a bakon helyet foglalt s a kocsis ostort bonta, hogy négy fakó derese csak amugy röpitse a téns ur kocsját a helységen keresztül az országuton.

Alig hogy a főnök elutazott, Mátyás a helység házánál termett. Icig nyomban utána. A bíró kivett kétszáz forintot a begyűlt pénzekből s a korcsmáros a pénz után kapva, átvette mind a két százast. — Ugyane percben léptek nesze hallatszott s a jegyző lépett be, a

jegyző, ki a szolgabíró itt léte alatt meg szokta volt a korán kelést s nem bírt azonnal elszokni.

Önkényt érthetőleg a jegyző jelenlétében Mátyás Iciggel a pénz felől nem értekezhetek. Mi volt tehát természetesebb, minthogy az Icig szót nem szaporítva, távozott.

Sőt még az sem tűnhetett föl Mátyásnak hogy a korcsmáros délután sem kereste föl házában miután valószínűleg négyszem közt akar vele beszélni s valószínűleg a venyige lugasban. Mátyás ebéd után a kis kertbe s onnan a lugasba megy s ott találja valóban Iciget, ki azonban minden egyébről csak pénzről nem beszélt.

— Add át a száz forintot, — mond végre a bíró.

— Sajnálom, hogy ezuttal nem szolgálhatok, — jegyzé meg a korcsmáros hidegvérű nyugalommal — a pénzt saját szükségeimre elköltöttem, följegyeztem azonban törlesztés címén kelmed kötelezvényére, minek következtében a kölcsönzött tőke felényire apadt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 óraker. —

Budapest, szept. 30.

Oszták hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Oszták-m. államvasuti részv.	—	—	602.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 óraker. —

Budapest, szept. 30.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. szept. 30.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	—	93.50
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—	—	94.50
Magyar nyeremény sorsjegy kölcsön	—	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	145.—
Oszták járadék papirban	—	—	97.25
Oszták járadék ezüstben	—	—	99.—
Oszták járadék aranyban	—	—	116.50
Oszták korona járadék	—	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	150.25
Oszták magyar bankrészvény	—	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	748.—
Oszták hitelbank-részvény	—	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	—	689.50
London vista	—	—	240.—
Páris vista	—	—	95.50
20 márkás arony	—	—	23.51
20 frankos (Napoleonder)	—	—	19.09
Német birodalmi márka	—	—	117.62

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSEKICS GYULA.

11329—908. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A város tanácsától nyert megbízás folytán a jelenlegi vízműtelep felett a Sebeskörös folyó második kanyarában létesítendő új vízbeszerző telep vizgyűjtő berendezése, valamint a vízbeszerző terület körül fogó Körös mederben létesítendő partbiztosítások és fenék gátak, továbbá az új telepen felállítandó gépészeti berendezések és a Kolozsvári-utcán, Velencei-parton fektetendő új nyomó vezeték, végre a szivattyu-telepen felállítandó gép- és lakóház épület építő munkálatainak vállalatba adása céljából 1. évi október hó 20-ik napján d. e. 9 órákor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. a vizgyűjtő berendezés munkálatai.

A vízbeszerző területen 900 méter hosszú, 600 mm. belső átmérőjű lyukasított portland cement beton cső lefektetése átlag 6'02 méter mélyen, — továbbá 3 (három) 1'4 belső átmérőjű beton ellenőrző akna, egy 2'5 m. belső átmérőjű beton gyűjtőket öntött vasfedőkkel.

II. nyomócső átvezetés a Körösön.

A szivattyu teleptől a Körös-folyó bal partjára átvezető mintegy 100 méter hosszú Körös átvezetés, a mely vagy a tervben megadott beton alagutal, vagy pedig vaglyagosan a Körös felett elvezető és két egyenkint 350 mm. belvilágu szigetelt vasnyomócső elhelyezésére alkalmas egyenlő átmérőjű két méter széles, 70 m. feszítvolságu vaszerkezetű, vagy vasbeton gyalogjáró hiddal oldható meg, amely esetben az ajánlatokhoz a szerkezet elbírálásához szükséges számítási adatokat és részletes költség számítást is mellékelni kell.

III. Part biztosítások és fenékgátak munkálatai.

1. Kőpárhuzam művek a Körös-folyó jobb partján 337 m. hosszban, a bal parton 930 m. hosszban, összesen 6296'22 kbm. vagyis sulyban 1049'33 waggon terméskőanyag előirányzattal, a párhuzam-művek alapozásával járó földmunka 3983'4 kbm. előirányzattal.

2. Meder képzés céljából vezérárok készítése 8081'2 kbm. földmunka előirányzattal.

3. Terméskő részű burkolás kőhányásra támasztra a Körös folyó jobb partján 660 m. hosszban 2488 kam. tartalommal, vagyis sulyban 414'79 waggon kőanyag előirányzattal.

4. A párhuzamművek és partok között keresztgátak földtöltésmaggal és terméskő burkolással. Előirányozva van 1068'68 kbm. földmozgósítás és 94'38 kbm. kőmunka, vagyis sulyban 94'38 waggon kőanyag.

5. Két egyenkint 70 m. hosszú fenékgát, összesen 1040 kbm. beton munka előirányzattal. A fenékgátak mellett elő és utófenék kőhányás 1216'46 kbm. vagyis sulyban 202'4 waggon terméskőanyag előirányzattal. A fenékgátak elhelyezésével 1261'6 kbm. földmunka van előirányozva.

IV. Gépészeti berendezés és szivóvezeték munkálatai.

1. Három darab egyenkint 35 másodperc liter szállító képességű elektromos hajtású dugattyus szivattyu szállítása. Normális öszemelési magasság 60 méter.

2. A gépházról a gyűjtő kutig felállítandó szivóvezeték 250 mm. belső átmérőjű nyomócsővel.

V. Új főnyomó vezeték elhelyezése.

Új főnyomó vezeték elhelyezése a szivattyu teleptől kiindulól a Kolozsvári-utcán és folytatól a Velencei-parton a városi csőhálózatba való bekapcsolással.

Szállítandó:

a) 350 mm. belső átmérőjű csővezeték 150 m. hosszban,

b) 325 mm. belső átmérőjű csővezeték 166 m. hosszban.

c) 250 mm. belső átmérőjű csővezeték 500 m. hosszban.

VI. Gép és lakóház munkálatai.

Gép és lakóház építése az alagsorban elhelyezendő gépházzal és a maga földszinten elhelyezendő lakóhelyiségekkel.

Az I., II., III., IV., V. és VI. pontok alatt

jelzett munkálatok külön-külön fognak vállalatba adatni.

A VI. pont alatt jelzett és főbb iparág köréhez tartozó, egymással szervi összefüggésben álló építkezési munkálatokra nézve együttesen és az egyes munkanemekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni. Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az ajánlatban az is világosan ki teendő, hogy ajánlattevő ajánlatából bármely munkanem kivételét elvállalja.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi pénztárban. A bánatpénz az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához. Ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1908 évi október hó 20-ik napjának d. e. 9 órájáig adhatók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított, pecséttel elzárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő azon munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az eredeti ajánlati ívek és költségvetési űrlapok kitöltésével és az egységárak megjelölése mellett tehető, vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitűntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását vállalják. Az erre szolgáló és ártételekkel el nem látott költségvetési űrlapok a városi mérnöki hivatalnál kaphatók.

A feletti vállalatokra vonatkozó általános és részletes feltételek, az ártételekkel ki nem töltött költségvetések az ajánlati minta és tervek a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatalnál megtekinthetők és a feltételek és költségvetések 10 koronáért megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan ki kell tenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket az ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket, az ajánlati mintát ösméri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezései minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevők tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelező, a meddig a közszállítási szabályzat 25. §-a azt előírja, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, — tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A városi közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1908. szeptember hó 14-én.

Komlóssy József.

tanácsnok,
mint az árverési küldöttségi elnök.

Magyar királyi államvasutak.

204757—1908. C. III.

Új személydijszabás életbeléptetése.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a Baja-Zombor-Ujvidéki és Hegyferketehegy-Palánkai h. é. vasutaknak »Dél-dunavideki h. é. vasut« cím alatt történt egyesítése folytán ezen vasuton f. évi november hó 1-én új személydijszabás lép életbe, mely által az 1906. évi február hó 1-én életbe lépett személydijszabások érvényen kívül helyeztetnek.

Az új személydijszabás mellyel a menetdíjak részben felemeltetnek részben leszállítottak a magy. kir. államvasutak dijszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. szám) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1908. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

35678—III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Kishegyes-Bácsfeketehegy állomásán lévő buffet bérletére 1908 évi december hó 1-től számítandó három évi időtartamra, azaz 1911. évi november hó 30-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és »Ajánlat a magy. kir. államvasutak Kishegyes-Bácsfeketehegy állomásán lévő buffet bérbevitelére a 35678. számhoz« felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok 1908. október hó 15-én déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, VIII., Kerepesi-ut 3. szám) posta útján térti vevény mellett nyújthatók be.

Bánatpénz fejében pedig 100 azaz száz korona készpénzben, vagy állami letételre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál 1908. október 14-én déli 12 órájáig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebbi árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

A buffet bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, VIII., Kerepesi-ut 3. szám. II. em., 80. ajtó), vagy a szabadkai forgalmi tőnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A magy. kir. államvasutak fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott bérre szabadon választhassanak.

Tájékoztatásul még megjegyezzük, hogy a vendéglozs az állomáson lakást nem fog kapni s hogy ugy a buffetasztal felállításáról, mint a vendéglozi iparhoz szükséges hatósági engedély megszerzéséről neki magának, saját költségén kell gondoskodnia.

Az üzletvezetőség.

Legjobbak
a
Moskovits
czipők.
Kossuth-utca 5.

Hirdetések
felvételnek
a kiadóhivatalban.

4142—908 elm. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági elhalálozás folytán megüresedett és a f. é. október hó 8-ik napján megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen választás útján betöltendő irnoki állásra a törvényhatósági bizottság 346-11251-1908 kgy. számú határozata alapján ezennel pályázatot hirdetek.

Az irnoki állás ez idő szerint évi 1320 korona fizetéssel és 460 korona lakbér illetménnyel van javadalmazva és nyugdíjjogosultsággal bír.

Az 1883. évi I. t. c. értelmében szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények Méltóságos Glacé Antal főispán urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve a polgármesteri hivatalba legkésőbb f. évi október hó harmadik napjának d. u. 5 órájáig beérőleg nyújtandók be. A később beadott vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

Nagyváradon, 1908. szeptember hó 18.

Rimler Károly,
polgármester.

Tenyész sertés eladás.

A báró Königswarter-féle kiállításokon többször első díjjal kitüntetett **mangalica-sertés állomány 160 drb 2-3 hasas koca 30 drb 1¹/₂-éves tenyészkan**

eladó.

Ugyanott iskolázott kiváló szép növésű 100—220 centiméter magas

Lucz fenyők

kaphatók. Ara helyben földfömbbel kiasva 100 drb.-nál á 1 kor. 1000 drb.-nál á 90 fillér. Csomagolva vasúti állomáshoz szállítva 20 fillérrel több

Kisszántói uradalom
u. p. Bors Biharm.

Gőzmosóda vegytisztítógár

Nagyvárad, Gilányi-utca.

Mos, vasal s vegyileg tisztít

Mindennemű fehérneműek mosását a legnagyobb pontossággal eszközöljük. — A vegyi tisztítónkban női és férfi-ruhák, blousok, függönyök, szőnyegek a legszakoszerűbben lesznek elkészítve.

A ruhák el- és hazaszállítását saját

kocsijainkkal eszközöljük.

Vidéki és városi telefon szám 398.

ÉRTESÍTÉS.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

rőfös és divatáru-cikkekben
— Kossuth-utca elején —

Pollák Zsigmond

divatáruházában van, hol a **tulhalmozott nagy raktár** kissebbitése végett minden itt fel nem sorolható cikkek **meglepő olcsó árban lesz árusítva.** — Tisztelettel

POLLÁK ZSIGMOND

Az őszi ujdonságok már megérkeztek!!

Férfi kalapok, ingek, nyakkendők, és zsebkendők különlegességek, női berliner, gyapju és selyem kendők, és escharpok. — Schroll féle sifonok és vásznak paplanok mesés olcsó árakban! Szabó kellékek, bélések árak!

Kézimunkák és minden hozzávalók !! FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK !!

KLEPFER ALBERT

— FÉRFI ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN. —

Nagyvárad, Teleky-utca 28 szám.

TELEFON 708.

Szüretre

tüzijátékok, raketták és görögtűz nagyban és kicsinyben kaphatók.

BORNYOMÓ ZSÁKOK és ürmöshöz való szerek.

Továbbá ajánlom mindennemű faj-kavéimat úgy nyersen, mint pörköltve. A nap bármely szakában friss pörkölés, továbbá a marokkói császárságból darált kavémat különként 1 frt. 68 kr.-ért. Friss idei főzelékek s déli gyümölcsök s a mai naptól Kugler (Gebraud) mignon süteményei, csukokai, csokoládé és teakenyerei kaphatók

KÁDÁR JÁNOS fűszer és csengette üzletében.

Kész gyászruhák
:: raktáron. ::

Női kosztümök és
:: blousok. ::

Wéber Testvérek

kész női és gyermek ruha áruhaza Nagyváradon.

Rákóczi-ut Bemer-tér sarkán.

Nagyvárad és Biharmegye legnagyobb kész női és gyermekruha áruhaza Wéber Testvérek.

NAGY VÁLASZTÉK!

Kész leányka ruhák és kabátkák, kész női pongyolák, aljak és fehérneműek olcsó bevásárlási forrás.

TELEFON 684.

Wéber Testvérek
Bemer-tér.

Megrendelések 2 nap alatt készülnek.

Mérték utáni megrendelések elfogadtnak.



Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében 1 koronás szövetkezetet alakít.

»Közgazdasági Koronás Takarékos és Hitel szövetkezet« címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletreszenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási íveken eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletreszek beszedését minden helybeli szövetkezeti-taglakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszedő, szolgálja eszközzel. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Közgazdasági Bank R.-T.

Spitz Jenő

épület üveges
Nagyváradon,
Nagy Teleky-utca 16. sz.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy egy a mai kornak teljesen megfelelő üveg, porcellán, tükör és kép-üzletet nyitottam. Raktáron tartok mindenféle szervizeket, lámpákat, tükröket, képeket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Elfogadok képek keretezését, épületek üvegezését és egész éven átali jókárban tartását mérsékelt árak mellett.

Nagyobb épületek üvegezéséhez költségvetéssel szolgálok. Szíves meghívásra bárhol megjelenek. Csak kérem egy levelező lappal felkeresni méltóztassanak. A nagyérdemű közönség pártfogását kérem.

Spitz Jenő, üveges
Egy liter petróleum 20 fillér.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.
TELEFON 180. — TELEFON 180.

Gazdálkodóknak gépolaj továbbá-zsír, kátrány stb. Vidéki kereskedőknek cipőkrém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok stb. vételénél legnagyobb árendmények

Kevéssé használt

irodai rács pénztárasztallal, továbbá két vasajtó és egy vasablak eladó. Bővebbet »Magyar bank« részvénytársaságnál.

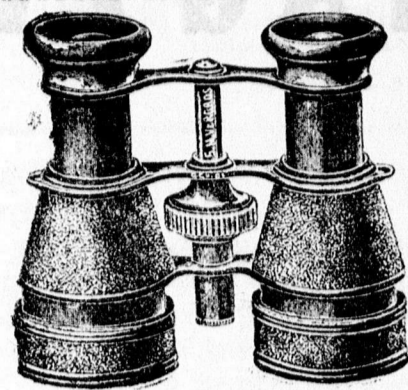
LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (saját-ház.)



Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látcsőnél Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya Zárda.)

Javítások rögtön eszközöltetnek!
!! Saját műhely!



BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKAS IZÚ, VASMENTESITETT,
RENDKIVUL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
ÜDIT, GIÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVA.

Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemence idült burujainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos fántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzziási gyógyfürdő igazgatósága Enziásfürdőn.
Főlerakat Nagyváradon: Friedl és Jörös cégnél.

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros-Fritz Schulz jun. részv.-társ. Lipcse és Eger.

K É S Z I T :

Mindenemű vasszerkezeteket, vashidakat, vasszerkezetű víztornyokat, víztartályokat, — csigalépcsőzetet, üvegtetőket, vasablakokat, modern vasrácszatokat, különleges takaréktűzhelyeket.

Géperőre berendezett vasszerkezet, épület, mű-
:: lakatos, sajtoló és csavargyártó telep ::

HRAZDIL EMIL Nagyvárad, Rózsa-u.
= Saját-ház. =

Mindenemű lakatos árukban nagy raktár. Vidéki szállításokra berendezkedve. — Tanulók felvételnek.

K É S Z I T :

M. kir. szab. ablak szellőztetőt, szab. önműködő ajtócsukót. Padlásvilágító és szellőztetőket. Fa és acélredőnyöket napellenzőket, vas és réz portálékat, mindenemű lakatos áruk gyártója.

Flegman Ármin

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR

tisztelettel értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy női divat- és confectio-üzletét

angol és francia

ruha-vállalattal

kibővítette; mérték utáni toilleket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mérsékelt, szolid árban készít, továbbá, hogy a közelgő idény újdonságai

kész női felöltőkben, szövetekben és diszekben

dus választékban már raktáron vannak.



— Megérkeztek az összes őszi és téli újdonságok —

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházába,

minden cikkben, őszi és téli modell-felöltők, angol és skót kosztüm-szövetek, blouse-selymek, szörme-collior blouseok és szoknyák igen nagy választékban és rendkívül jutányos árban árusíttatnak.

== A lelegegánsabb és legjobb kivitelű ==

angol kosztümök, francia ruhák, őszi és téli

peluche és szörme felöltők, ez évben ismét megnagyobbított saját mütermeimben szintén rendkívül jutányos árban vállaltatnak el. Müvezető főszabász: BÖHM. J. ur, az ÁRVAY JÁNOS és TSA budapesti cs. és kir. udvari szállító cég volt főszabásza.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.

Nyomatott a Szent László-nyomdában, Nagyváradon.